

Lesbrief: Schrijf je eigen gedicht

Stap 1. Inlezen (10 minuten)

Lees wat bekende gedichten met de leerlingen, laat ze erop reageren: wat vinden ze mooi, en wat juist niet?

Toon Hermans - Vriend

Je hebt iemand nodig
stil en oprecht
die als het erop aan komt
voor je bidt of voor je vecht
pas als je iemand hebt
die met je lacht en met je grient
dan pas kun je zeggen:
'k heb een vriend.

Als je iemand hebt
die alles met je deelt
de tafel en het bed
één die nooit verveelt
als je iemand hebt
die al je zorgen heelt
weet je wat dat zeggen wil
weet je wat dat scheelt?

Je hebt iemand nodig
stil en oprecht
die als het erop aan komt
voor je bidt of voor je vecht
pas als je iemand hebt
die met je lacht en met je grient
dan pas kun je zeggen:
'k heb een vriend.

Pas als je iemand hebt
die met je lacht en met je grient
dan pas mag je zeggen:
'k heb een vriend.

Rutger Kopland - Onder de appelboom

Ik kwam thuis, het was
een uur of acht en zeldzaam
zacht voor de tijd van het jaar,
de tuinbank stond klaar
onder de appelboom

ik ging zitten en ik zat
te kijken hoe de buurman
in zijn tuin nog aan het spitten
was, de nacht kwam uit de aarde
een blauwer wordend licht hing
in de appelboom

toen werd het langzaam weer te mooi
om waar te zijn, de dingen
van de dag verdwenen voor de geur
van hooi, er lag weer speelgoed
in het gras en ver weg in het huis
lachten de kinderen in het bad
tot waar ik zat, tot
onder de appelboom

en later hoorde ik de vleugels
van ganzen in de hemel
hoorde ik hoe stil en leeg
het aan het worden was

gelukkig kwam er iemand naast mij
zitten, om precies te zijn jij
was het die naast mij kwam
onder de appelboom, zeldzaam
zacht en dichtbij
voor onze leeftijd.

Stap 2. Opdracht:

Schrijf een gedicht met de vorm van “onder de appelboom”. Daarin komt één zin steeds terug, als een soort “refrein”. Deze hoeft niet precies op dezelfde plaatsen als in het originele gedicht. Dit is het stappenplan:

1. Brainstorm: Denk na over een paar mooie herinneringen die je hebt. Dit kan van alles zijn, van een dag met je oma in het park tot een schooldag met je vrienden, of iets bijzonders dat je hebt mee maakt. Verzin zoveel mogelijk mooie momenten en schrijf ze kort onder elkaar. Zet een timer: 3 minuten.
2. Kies één van deze momenten.
3. Freewrite (Timer: 7 minuten): Een Freewrite is schrijven zonder te stoppen. Het hoeft nog niet mooi te zijn, en nog niet op een gedicht te lijken. Je schrijft alles op wat je kan bedenken over deze herinnering, alsof je in je dagboek schrijft. Je denkt nog niet na over of het allemaal mooi is, maar legt zoveel mogelijk uit over jouw herinnering. Denk ook aan je zintuigen: wat zag je, hoorde je, voelde je? Je schrijft met haast in je pen, je pen stopt niet met bewegen, schrijf zoveel als je kan.
4. Teruglezen (3 minuten): Lees terug wat je hebt geschreven, en onderstreep dingen die je in jouw gedicht kan gebruiken. Zinnen die je mooi vindt, of die belangrijk zijn. Ga meteen op zoek naar wat jouw terugkerende zin wordt, of als je die niet kan vinden, verzin er één.
5. Gedicht schrijven (15 minuten). Gebruik jouw freewrite, haal daar zinnen en woorden uit, en herschrijf jouw tekst zodat het een gedicht wordt. Een gedicht is een tekst met korte zinnen, die onder elkaar staan, vaak zit er rijm in. De laatste woorden van de zinnen rijmen dan op elkaar. Niet alles hoeft te rijmen, en het mag ook “klankrijm” zijn: dan hebben woorden dezelfde klinker, zoals “lach” en “kan”. Zorg dat jouw gekozen terugkerende zin, minstens twee keer in de tekst voorkomt. Tip: het kan ook een mooie eindzin zijn!
6. Gedichten delen (10 minuten). Vraag welke leerlingen hun gedichten willen delen. Geef ze aan het einde van de les allemaal de flyer mee van de Junior Stadsdichter, en herinner ze nog eens aan de workshop die ze kunnen volgen.

Veel plezier met jouw les over poëzie!